

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. Ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A megélhetés gondja és a fizetésrendezés.

A hatvanas évek óta az országban nem hallatszott annyi és oly fájdalmas panasz, mint manapság. A megélhetés gondjai komorrá teszik az embereket. A szüntelen harc a legszükségesebb anyagaik megszerzése körül elernyeszti az emberek idegeit és talán sohasem kellett Madáchnak a hit talajából fakadt vigasztaló szavait annyiszor az emberek elé állítani: „Ember küzdj és küzdve bizzál“.

Bármerre nézünk, bús arcokat látunk... A legtisztsebb kereskedő aggodalommal néz a holnap elé, az iparos nem tudja megkeresni a mindennapit, a gazdagokat sújtja a közteher, a mostoha időjárás és a munkásviszonyok és talán a főkepenzesnek is lázas álmái vannak, mert a bankok nem adnak oly gazdag kamatot, mint annakelőtte. A föld legszegényebb népéről nem is szólnunk, mert annak helyzete — főleg most a tél közeledtekor — valóban kétségbeesítő.

De az elsoroltaknál legrosszabb a tisztviselők helyzete. Mert míg egyes társadalmi osztályoktól nem kíván a társadalom áldozatot; addig a köztisztviselőtől mintegy megköveteli, hogy ne csak családjának éljen, hanem a köznek is, melynek gerincét képezi. És ki merné elvitatni, hogy az ország tisztviselői kara minden emberbaráti és közművelődési mozgalomban részt vesz és minden nemes eszmének nemcsak zászló vivője, hanem anyagilag is támogatója. Debreczen kulturális és emberbaráti egyletei tagjainak zömét a tisztviselők teszik és az összes helyi ilyes intézmények tagjai közt nem talállok ötvenet vagyons civis polgáraink közül.

Ezen terhek alul az intelligens, művelt tisztikar nem szabadulhat meg, hacsak kockára nem teszi azon becses befolyását, melyet egy-egy város emberbaráti és közművelődési életére gyakorol. Önzetlenül hordja tehát a tisztesség és gallérság terhét, mert tudja, hogyha az önosság szavára hallgatva, leveszi gondviselő kezét ezekről az intézményekről, azok csakhamar összeomlanak, miáltal a közszellem is erőtlenné válik... Hovatovább azonban odajutunk, hogy a mindennapi kenyérre sem fog telni, nem pedig a kultúra és emberbaráti intézmények támogatására. Nálunk Debreczenben legalább így áll a dolog. És míg más városok törvényhatósága a maga jószántából igyekszik tisztviselőinek megélhetés-

sét biztosítani, addig nálunk szinte mesterségesnek tetsző módon halogatják az illetékes tényezők a városi tisztviselők javadalmazásának rendezését, holott ez a segélynyújtás nem renditené meg a város háztartásának egyensúlyát.

Hogy micsoda érdek vezethet egyes urakat a fizetésrendezés halogatásával, el sem tudjuk képzelni. Ellenséges indulatot, vagy éppen roszakaratot nem akarunk feltételezni, mert ez nemtelen volna feltevésnek épp úgy, mint a valóságban. Politikai okokra sem vezethetjük vissza ezt a nembánom-ságot, mert most ugyszólván valamennyien egy politikai táborba tartozunk... Miután pedig nem tudjuk eltalálni ennek a halogatásnak valódi okát, nem is kutatjuk, hanem a következőkre hívjuk fel az illetékes körök szives figyelmét.

Ma az élelmiszerek ára körülbelül 60%-kal emelkedett, amiből minden józanészű ember arra következtethet, hogy a megélhetés gondja is 60%-kal őszíti a gyarló javadalmazásu tisztviselőt. Már most joggal kérdezhetjük, hogy azt a kiadási többletet honnan teremti elő a tisztviselő akkor, mikor javadalmazása a rettentő magas árakkal szemben a régi maradt? Valószínűleg három mód áll rendelkezésére. Vagy a maga örökölt, vagy előbb szerzett vagyonát éli fel, vagy ha még van hitele, a kényszerítő körülmények hatása alatt kölcsönpénzt szed fel, vagy tengődik, nyomorog családjával egyetemben. Első esetben sivár jövőnek néz elé, második esetben utvesztőbe kerül, a harmadik esetben könnyen kétségbeesik. Mindhárom esetben pedig pusztul az önállósága, függetlensége, tekintélye, megtörik a küzdelemben ambíciója, tehetségének fénye csak pislog az élet viharában és munkakedve, kötelességtudása, mely sokszor a tehetségénél is becsesebb — ellankad és taliter qualiter officiummá válik a megélhetés gondjai közepett.

A piaci árak rohamos emelkedése mellett emelkednek a lakáspénzek. Lakás tekintetében talán a legutolsó nagyobb város vagyunk Magyarországon. Nemcsak méregdrága a lakás, hanem hiányzik abból minden kényelem. A legtöbb házigazda füt-fát ígér, ha lakása üres, de ha lakót kap, főleg valami békés polgár, ígétét elfelejti. Nyolc, kilencszáz, de meg 1000 koronás lakásban sem találjuk meg a legszükségesebbeket, fürdőszoba meg csodaszamba megy, amin nem is csodálkozunk, mert egy háztulajdonos azt mondta nekünk, hogy ezzel felesleges a

ház falát elnedvesíteni annál is inkább, mert aki fürödni akar, menjen a nagyerdőre, vagy a Margit és Telegdy fürdőbe.

A cselédviszonyok is rosszabbak napról-napra. Dologtalan, tulkövetelő népség ajánlkozik cselédnek. Nyolc-tíz forintos szobalány, vagy 12—15 forintos szakácsné mellett a háziasszony agyon dolgozza magát és emellett egész nap mérgeződik.

A fa- és szénára is emelkedik napról-napra. Ma egy öl tölgyfa 32 korona, a kereskedőknél még drágább, a behozatala egy ölnök 4—5 korona, felvágatása 6—8 korona, vagyis summa-summárun 42—45 korona. Éppen ily méregdrága a szén is.

Nem mondjuk mi azt, hogy a vagyonos osztály is nem érzi a drágaság nyomasztó voltát, a legnagyobb teher azonban a tisztviselőkre nehezedik és ők érzik legjobban a drágaság átkát. Mert a tisztviselőnek a fentebb elmondott kötelezettségeken felül tisztességes lakást is kell tartania, illendően öltözködni, hacsak azt nem akarja, hogy lenézzék és egyéni, valamint állása tisztessége csorbát szenvedjen.

De tegyük számításunk igazolására, bizonyosságul véve fel egy középjavalmazásu tisztviselőt, kinek törzsfizetése 2400 korona, lakáspénze 500 kor. (pedig ilyen kevés van a városnál).

Első sorban is ráfizet a lakásra, mert 500 koronáért tisztességes, műveltségének, állásának, sőt legszűkebbre szabott igényeinek megfelelő egészséges lakást nem kap, vagyis kell fizetnie lakásért legalább is 700 koronát. Élelemre ne számítsunk többet, ahol pl. két gyermek és cseléd van naponként 4 koronát, ez havonként 120, évenként 1440 korona; ruházatra évenként a négy tagból álló családnak kell minimum 400 korona; cselédbér havonként 14 kor., kitesz évenként 168 koronát, gyógyszer, orvos 50 korona, tej naponként 2 liter à 24 fillér, naponként 48 fillér, havonként 14 kor. 40 fillér, évenként 172 kor. 80 fillér, 6 öl fára à 44 kor., évenként 264 kor., borra 50 kor., mosásra 60 kor., két gyermeknek tandijra, könyvre legalább 100 korona; egy fővárosi lap és egy helyi ujság előfizetésére 40 korona; könyvekre 50 korona, különböző tagsági díjakra, melyeknek fizetése alól nincs tisztességes mód a kibúvársra, 40 korona. Ezek azonban a legmérsékeltebb számítások és aki figyelmesen elolvassa a tételeket, belátja, hogy azok közt szellemi szórakozásra, társas összejövetelekre, színházra, hangversenyekre, de még a mozira sincs felvéve egy fillér sem. Nincs itt szó új beruházásokról, a buktorok javításáról, esetleges károk pótlásáról, az adóról, a szeméthordásról, kéménykotrásról, a fehérneműk ujtásáról és még így is az évi kiadás összesen 3434 kor. 80 fillért tesz ki, vagyis a 2900 kor. javalmazással bíró tisztviselő, ha a legszükségesebbek beszerzése után december 31-ikén 534 kor. 80 fillér minusszal zár. Mivel pedig fehérholló számba megy az a tisztviselő, akinek törleszteni való adóssága ne volna, törlesztésre és kamatra évenként csak 300 koronát veve fel, már is 834 kor. 80 fillérrel ad ki többet megszabott jövedelménél, ami ismét csak adós-

ságcsinálásban talál fedezetet. És ha ez tíz éven át folytatódik, ezen idő alatt felgyűl az adósság néhány ezer koronára, minek folytán a tisztviselő helyzete amily bizonyossággal halad az öreg kor felé, éppen oly biztossággal még rosszabb lesz. Elönti az adósság árja és ha nem elég bohém természetű, vagy fatálista, golyót röpít az agyába, hogy végleg elfeledje gondjait.

De mit szöjjünk továbbá azokról, akiknek 1000—2000 korona javalmazásból kell megélni? Már pedig sokan vannak a városnál ily fizetéssel. Megélhetésük valóságos művészet és mi csodáljuk lelkierejüket, mely nem roppan össze a nélkülözések súlya alatt.

Ily körülmények között nem tudjuk megérteni azt, hogy miért halogatják a fizetésrendezést. Ennek eloldozására komoly érv gyanánt nem lehet felhozni azt, hogy a tisztikart, segéd- és kezelőszemélyzetet 1902-ben a jelenlegi fizetéssel választották meg és így az esetleges új fokozatu fizetés csak a jövő választáskor, vagyis 1909-ben léphet életbe. Miért nem használták ezt a kibuvó ajtót a többi törvényhatóságok, városok és községek? Nem tekintett a választási terminusokra az állam sem a megyéknél, hanem a szükséghez szabta meg a fizetést.

Nem mond ellene a fizetés gyors megvalósításának a házipénztár állapota sem, mert a közköltő nem elviselhetetlen és míg más városokban 50—85% közköltő mellett is felemelték és rendezték a tisztviselők fizetését, addig nálunk a pótdó 18% és a rendezés kevéssel emelné ezt a százalékot.

A szervezeti szabályzat már készen van, tehát ez sem lehet akadálya a fizetésrendezés gyors keresztülvételének, de ha nem volna is készen, akkor sincs oly szoros összefüggésben a két dolog egymással, hogy azokat külön-külön ne lehetne elintézni. A fizetést ott is rendezték, ahol szó sem esett a szervezeti szabályzat módosításáról, mert úgy találták, hogy a tisztviselők fizetése semmiképpen sem felel meg a mai megélhetési viszonyoknak. Nem vártak tehát sem tisztújítást, de még a tisztviselők folyamodását sem, hanem proprio ex motu maguk tettek indítványt a fizetések emelésére.

Ennyit akartunk elmondani... Sipienti sat!

Koncz Ákos.

Városok háztartása.

Irta: Dr. Winkler Albert.

A főváros pénzügyi zavarai, főképpen pedig a legbiztosabb jövedelmi források egyikének, a vásárvámnak újlag bérbeadása a fővárosban ismételtén a városok háztartására kell, hogy irányozzák az ország figyelmét.

Tudvalevő dolog, hogy a vásárvám adó természetű dolog éppen úgy, mint a bőr- és husfogyasztási adók és szeszadópótlék.

Már csak Törökországban adnak minden adót bérbe, az adószedők visszaélései meg voltak nálunk is, midőn századok előtt az izmaeliták szedték be azt és vagyonosodtak meg a szegény adózó lakosság zsirján.

Ahol csak a vásárvám házi kezelését egy évre is megkísérlették, soha többé a bérrendszerre nem tértek vissza, mert 50—150 százalékkal nagyobb a nyersbevétel, mint a bérleti kezelésnél és a kezelési költség jó szervezet mellett a nyersbevétel 10 százalékánál nem több, ha t. i. a vásárvám, fogyasztási adók, szeszadóptlék, ásványviz fogyasztási adó, kövezetvám beszedése egyesített üzemben kezeltetnek házilag.

Egymaga a vásárvám házi kezelésének tiszta haszna akkora, hogy a városokat 5—10 százalék póttadótól mentesítik.

A gyakorlat beigazolta, hogy a belügyi közigazgatás nem képes megküzdeni az érdekekkel, mert nincs meg a kellő közgazdasági tapasztalata.

A pénzügyi közigazgatás azonban rendelkezik a szükséges tapasztalatokkal ezen ügy törvényhozási rendezésére, ha az állami financiaális érdekeket tulságosan nem érvényesíti a házi kezelés ellen a fogyasztási adók bérbeadásánál.

T. i. törvény által kellene kimondani azt, hogy az állami fogyasztási adók bérösszege nem emelhető házi kezelés mellett nagyobb mértékben, mint a népesség szaporodik, ami tíz évenként népszámlálás útján állapítandó meg és az állami fogyasztási adók mindig a népszámlálás utáni évig köttessenek tíz évenként.

A vásárvámadók (10 százalékos tőkekamatadó) is meg kellene, hogy tartassanak a jelenlegi összegben, tíz évenként csupán a népszámlálás eredményéhez és arányához képest emeltetvén, házi kezelés esetében is.

Az állam is megkapná az eddigi adójövedelmén kívül a méltányos többletet 1911-től kezdve, a városokon is segítve lenne, az állam direkt áldozata nélkül.

Mert a házi kezeléstől a városokat a tulzott adóteher riasztja vissza, mely éppen a fogyasztási adóknál csak 10 százalék kezelési költséget engedvén meg, ami éppen ezen adónemnél nem elegendő, adóeltitkolásra csábit, tehát erkölcstelen tette, melyet csupán a bérleti rendszerrel (fix adminisztráció) lehet végrehajtani.

Szükséges volna tehát pénzügyi törvényt alkotni, melyben a városok és más vásártartó községekre nézve kimondandó lenne, hogy a vásárvám, kövezetvám, bor- és husfogyasztási adók és ahol ez megvan, az ásványvizfogyasztási adó is és a szeszadóptlék házilag kezelendők és a bérszerződések megszűnnek.

Megtehetné az állam még azt az egyet, hogy a házilag kezelt vásárvámbevétel adómentesítse, mert ez éppen oly fogyasztási adó, mint a szeszadóptlék és a községi hus- és borfogyasztási adók, melyek adóalapot szintén nem szolgálnak. E tett a drágaság ellen is sokat tenne.

Azonban ezen kedvezmény csupán azon esetben volna megadandó, ha a község a vásárvámtulajdonos, ha magánfél volna a tulajdonos, az adóköteles volna.

Egyuttal utóbbi esetben törvényes intézkedés volna teendő aziránt, hogy a község a vásárvámmot az utolsó hat évi bevételi eredmény husz-

szoros összegében jogosult és köteles megváltani a magántulajdonostól.

Ha a városokon még jobban óhajtana segíteni geniális pénzügyminiszterünk, főképp a fővároson, akkor a gáz- és villanyvilágítási, valamint a közúti vasutak megváltásának lehetőségét is meg kellene törvény útján adnia. Ezek még jövedelmezőbbek a fogyasztási adóknál és lehetővé tennék a nagyobb városokban is a póttadó jelentékeny mérséklését vagy éppen megszüntetését.

A vízvezetéki koncesszióknak sem lehet másképp véget vetni, mint törvényhozási uton.

A főváros vízvezetéke szép 2 millió koronát jövedelmez évenként, minden amortizációs és kezelési költség levonása után is — házi kezelésben és mintaszerű a kezelés, a vízdíjak pedig mérsékeltek.

Az egészség.

A földi javak között, melyek az embernek adattak, legelső helyen áll az élet, de mindjárt utána következik az egészség, azután jönnek a képzelt szavak: a szerelem, vagyon, becsület, dicsőség, egyszóval mindaz, ami nem a természet rendeléséből, hanem a társas együttélés egyezményes, tehát megalkuvásos megállapodásaiból ered.

Az egymással szünetlen harcban álló idealisztikus és materialista életfelfogás a történelem tanubizonysága szerint váltakozva jut érvényre az emberi sors irányításában.

A haladás, fejlődés karakterére, tempójára nézve az épen uralkodó alaptónushoz hasonul, noha közös céljának a közös jólét szellemi és anyagi előmozdítását, lehető megközelítését vallja.

Jólét akár egyes emberre, akár egy egész nemzetre nézve nem képzelhető el testi egészség nélkül. Ebből kitetszik, hogy a polgárok millióit intéző kormányzati politikának a legelső sorban álló feladata, kötelessége: a gondoskodás a közegészség összes föltételeinek megszerzése, biztosítása felől.

Ne beszéljünk egy pillanatra a magas politika nyomoruságairól, hitvány fogásairól, hanem gondolkozzunk, elmélkedjünk az élet egyik legfőbb javáról, az egészségről.

Mellőzzük ennél a közéleti mozzanatnál a vele kapcsolatos személyes érdekszemponokat, vagyis ne a közegészségi szolgálat ellátásának mikéntjét, orvosok s egyéb hygiénikus tényezők egyéni és osztálykivánságait toljuk az előtérbe, hanem magát a dolog érdemét, az ország, a nemzet egészségi viszonyait vegyük tárgyias vizsgálat alá.

Az ideai abnormis időjárás, a hosszú és rendkívül száraz ősz valóságos geológiai átalakulást idézett elő Magyarország közegészségi állapotában.

A talajviznek rendkívül való alásülyedése, valami titokzatos természeti folyamat révén rettentően bőséges forrását nyitotta meg országszerte, de főként a nagy magyar Alföldön a pusztító járványoknak, ragályos kórságoknak.

Minden oldalról jelentik s maga a főváros egészségügyi szolgálata sem zárkozhatik el annak a szomorú igazságnak a beismerése elől, hogy legkivált a jövő reménysége, a tanuló fiatalság kebelében rég nem ismert, látott mértékben, veszedelmességgel mutatkoznak tömeges, nem lokalizálható tifusz-, diftéria- és vörheny-megbetegülések. Egész osztályok dőlnek ki úgy a főváros, mint a nevezetesebb vidéki központok elemi és középiskoláiban valamely láthatatlanul és óhatatlanul ragadozó, nem egyéni, hanem tipikussá vált nyavalya következtében.

Nap-nap után olvassuk, hogy gyászlobogó röppen föl egy-egy iskola ormára, jelentvén, hogy halottja van az illető intézetnek. Kis koporsók százai vándorolnak ki a temetőbe, bánatos tanujakép egy bevallásra szégyenletes, de kétségtelen igazságnak: hogy t. i. a közkormányzatnak vagy köteles gondján kívül áll, vagy nincs tehetségében a megfelelő, hatékony védekezés az emberpusztító járványos betegségekkel szemben.

Azt a vérvesztéséget, amelyet a kivándorlás okoz, idézi elő a nemzeti erő, tehetség, munka leghivatottabb hordozójában, a munkásmilliók körében, lényegesen fokozza, vagy éppen egyenest földézi a kezdetleges egészség-védelem.

A legkezdetén kezdve immár évtizedek óta folyik, hol fellobbanó, hol lelkadó buzgósággal az elkeseredett, hajh, meddő harc a gyermekhalandóság ellen. Ijesztő s a nemzet jövőjét illetően egyenest kétségbeejtő az arányszám, melyet a népesedési mozgalmak teherlapján a 3, sőt 7 éves korukig elhalt gyermekek szolgáltatnak. Haszontalan minden hivatalos erőlködés, hatósági szigor, érzékeny birságotlása a szülői mulasztásoknak. A magyar paraszt, aki kevesebbet törődik a maga csecsemőjével, mint egy süldő malacával, esetről-esetre számot vet magával s kisüti, hogy az 1--2 forint pénzbüntetés mégis csak olcsóbb, mintha orvost járat beteg gyermekéhez s patikaszert vásárol neki.

Javulás ezen a téren egyedül és kizárólag a közigazgatás egészségügyi ágának államosítása s ezzel együtt az ingyenes gyógykezelés széleskörű kiterjesztése révén remélhető — idővel.

A lakás- és ételmezési viszonyok fokozatos javulása természet szerint legelemibb föltétele a közegészség fölpezsdülésének.

Jámbor utópia erről beszélni ma, mikor a köznyomoruság ép az ellenkező végletek felé hajlítja a szegény ember megélhetésének eszközeit, módját.

A közös, erővel a társadalom buzgó akaratával, az állam mindenható kényszerével elérhető vagy legalább megközelíthető cél egyelőre a közveszedelmek, járványok, ragályok megelőzésére, pusztításának korlátozására, enyhítésére szorítkozik.

Az egészséges ivóvíz, a szennyes eltávolítására szolgáló csatornázás törvény útján volna kötelezővé teendő minden, mondjuk 5000 lakossal bíró községre nézve.

Természetes, nem volna szabad megállapodni magának a kötelezettségnek imperatív megállapí-

tásánál, hanem egyben gondoskodni kellene arról is, hogy az eszközöket, vagy azoknak jelentős részét ugyancsak az állam bocsássa az ily terhek viselése alatt egyébként leroskadó, kisebb, szegényebb közösségek rendelkezésére, segítségére.

Ma még az egészségi közveszedelmek hivatalos, hatósági kezelése is meglehetősen laza, komplikált, egy sereg felsőbb fórumtól függő, holott egyszerű, közvetlen, rögtönös adminisztrálást követel a dolog természete.

Kacaglatóan keserves például az a kanapé-processzus, melyet az ország egyik legnagyobb magyar városának szomorúan aktuális járványügye fölől olvasunk.

Az egészségügyi hatóság konstatálja, hogy járvány van, főként vagy ép kizárólag az iskolák, különösen a tulzsufolt középiskolák serdülő népéből szedi száz számra áldozatait.

A helyi hatóság mégis vonakodik az iskolák bezáratásától, — mert valami poros miniszteri búróban termelt törvény vagy kormányrendelet ezt a legelemibb óvintézkedést ahhoz a lehetetlen, önkényes feltételhez köti, hogy a járványos betegségek haladják meg a négy százalékot. Minek a négy percentjét? A tanulóállománynak, vagy az összes betegségek eseteknek?

Hát nem lelketlen könnyelműség, nem büntetendő hivatali abdéritaság, hatóságilag kényszeríteni az aggódó szülőket, hogy legföltettebb kincsüket, a gyermekeket szolgáltatni ki statisztikai számadatnak?

Hogy lehet igazolni a négy százalékra kiegészítő életveszedelmet korán elpusztult, szemrehányó, nyirkos gyermek-tetemekkel? (P. H.)

Kegyelem a szököt katonáknak.

— A honvédelmi miniszter rendelete. —

A honvédség Rendeleti Közlönye Jekelfalassy Lajos honvédelmi miniszter rendeletét közli, amely sok családnak szerencsés nagy örömet és sok embernek, aki megszökött a katonasor elől, adja meg nyugalmát. A rendelet a királynak, a legfőbb hadurnak kegyelméről értesíti mindazokat, akiket mulasztás terhel a védőkötelezettség teljesítése tekintetében. A minisztertanács a koronázás június 8-iki évfordulója alkalmából elhatározta, hogy a megkegyelmezés dolgában előterjesztést tesz a királynak, már csak azért is, hogy a kivándorolt védőkötelesek visszatérhessenek hazájukba. Az előterjesztést követő katonai tanácskozás befejezése után a királynak — fölggyűlván betegségéből — legelső elhatározása a kegyelmezés volt és a kegyelmet nemcsak a honvédségre, hanem a közeli császári jubileum alkalmából az egész védőerőre kiterjesztette. A nevezetes rendelet, amely a királyi kegyelmet hirdeti, ezt mondja:

1. Mindazoknak a magyar állampolgároknak, akiket az állítás elől való szökés miatt (a véderőről szóló 1889. VI. törvénycikk 44. szakaszának 2., 3., 4. bekezdései és 45. szakasza) 1907. évi december 2-ig elítéltek vagy bünvádi eljárás alá vontak, avagy akiknek szolgálati kötelezettségét emiatt meghosszabították, — a büntetést (amennyiben még végrehajtva nincs), illetőleg a további bünvádi eljárást és büntetést, valamint a már kimondott, vagy várható szolgálat-meghosszabbítást elengedik.

Azoknak az egyéneknek, akik 1907. évi december 2-ika előtt megszöktek a sorozás elől és emiatt üldöznek, vagy emiatt üldöztetésüket, vagy szolgálati kötelezettségük meghosszabbítását várhatják, — a további vizsgálatot, vagy büntetést,

valamint az azzal egybekötött, vagy csak egymagában elvárható szolgálati kötelezettség meghosszabbítását abban az esetben is elengedik, ha ők a rájuk eső állítási és esetleges törvényes szolgálati kötelezettségnek magukat alávetik és e célból legkésőbb 1909. évi december hónap elsejéig saját illetőségi helyüknek politikai hatóságánál személyesen jelentkeznek.

Azok a visszavándorlók, akiket a harmadik korosztályból való kilépés előtt soroznak be, a szabályszerű szolgálati kötelezettség alatt állanak; ha azonban a visszavándorlás, illetőleg besorozás a harmadik korosztályból való kilépés után történik: az illetők amaz év december 31-ig szolgálatkötelesek, amelyben 33. életévüket betöltik. Ez időn belül tartoznak az elmulasztott tényleges szolgálati kötelezettségnek eleget tenni s a hátralevő szolgálati időre eső fegyvergyakorlatukat leróni.

2. A magyar honvédség állományába tartozó mindazoknak az egyéneknek, akik a katonai behívó parancs iránt való engedetlenség, illetve az ez által elkövetett első szökés büntette miatt büntetésüket töltik. 1907. évi december 2-ával büntetésük hátralevő részét elengedik.

Minden magyar honvédség állományába tartozónak, aki a most említett és 1907. évi december másodikától elkövetett bűncselekmény miatt vizsgálat alatt áll, vagy büntetőbíró-ságilag üldöznek, avagy büntetőbíró-sági üldözést vagy fenytést várhat: a további vizsgálatot és büntetést elengedik és pedig azoknak, akik még vizsgálat alatt nem állanak, oly föltétel alatt, hogy 1907. évi december 2-tól 1909. évi december 1-ig a közkegyelemben való részesítés céljából valamely bel-földi politikai vagy katonai (honvéd, csendőr) hatóságnál személyesen jelenkeznek. A vizsgálat és büntetés elengedése azonban azokra, akik az 1890. évi XXI. t.-c. 6. szakaszában meghatározott katonai behívó parancs iránt való engedetlenségre csábításban bűnösök, nem terjed ki.

Azok, akiket a közkegyelemben való részesítés iránt való kérelmük előterjesztésének időpontjában, mint szökevényeket szabályszerűen már állományon kívül helyeztek, netán viselt rendfokozatukat elveszítetteknek tekintendők.

A szökésben töltött idő a közkegyelemben részesültek szolgálati idejébe beszámítandó; az elmulasztott tényleges vizsgálat és nyolc heti kiképzés az összes szolgálati időn belül pótlendő; az elmulasztott fegyvergyakorlatok nem pótlandók.

3. A közkegyelemre méltott cselekményeknek már bűncselekményekkel való halmazata — ha az ítéletet még nem hozták meg — az illető egyéneknek közkegyelemben való részesítését nem zárja ki; ez az utóbbi cselekményekért azonban felelősek maradnak.

Ellenben a közkegyelem alól kivételnek azok, akiket a közkegyelemre méltott tettek miatt ugyanazzal az ítélettel egyszersmind más bűncselekmények miatt is már elítéltek.

Ezekre, valamint a tényleges vizsgálatból vagy kivételes tényleges vizsgálatból első ízben megszököttekre nézve, figyelemreméltó körülmények közt, kegyelmező javaslatok tehetők.

Debreczen sz. kir. város érvényben levő szabályrendeletei.

(Folyt. és vége.)

180. 1887. bkgy. sz.
7553.

Debreczen sz. kir. város területén az országos közmunka-ügy és a törvényhatósági utak kezelésére vonatkozólag. (?)

166. 1887. bkgy. sz.
7318.

Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlési tanácskozásának ügyrendje.

118. 1887. sz.
4508.

A bordélyügyről.

178. 1887. bkgy. sz.
7478.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának betegségben vagy szellemi fogyatkozásban szenvedő és munkaképességét egy év alatt vissza nem nyert tisztviselőivel, segéd- és kezelő-

személyzete tagjaival szemben követendő eljárás szabályozása tárgyában.

20. 1888. bkgy. sz.
416.

Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának az 1877. XX. t.-c. és a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 47,046—1877. sz. a kelt körrendelete folytán a gyámoltak és gondnokoltak pénzei és pénzürtékei elhelyezéséről.

180. 1883. sz.
5041.

A magánhirdetések tárgyában.

60. 1888. bkgy. sz.
1921.

Legeltetési szabályrendelet. Csatolva. 119—4499—1887. bkgy. sz. Hortobágyi pásztorok teendőit szabályozó rendszabályok.

157. 1888. sz.
6799.

A testi épség és közbiztonság, közrend és csend, közszemérem, továbbá a tulajdon elleni rendőri kihágások tárgyában.

— 1889. sz.

Szolgálati utasítás Debreczen sz. kir. város erdészeti személyzete részére.

33. 1889. bkgy. sz.
2505.

Tűzrendészeti és tűzoltási szabályrendelet.

202. 1890. bkgy. sz.
7014.

Debreczen sz. kir. város rendőrkapitánysági tisztviselői, segéd- és kezelőszemélyzete, valamint rendőrlégénysége által viselendő egyenruha és rangjelzése megállapítására vonatkozó szabályzat.

201. 1890. sz.
8791.

Fejős tehének tőgyének mesterséges nagyobbítása tilalmáról.

5. 1890. bkgy. sz.
610.

A járványos betegségek ellen teendő óvintézkedések tárgyában.

4. 1890. sz.
550.

A sertéshizlaló telepek engedélyezéséről és a város közlemben levő sertéshizlalók átalakításáról.

34. 1891. sz.
2825.

A Debreczen sz. kir. városban telepedés és a községi kötelekbe való felvétel és az ezért követelhető díjak megállapítása tárgyában

41. 1891. bkgy. sz.
2823.

Debreczen sz. kir. város némely utcáinak szépítése érdekében.

164. 1891. sz.
8204.

A bérkocsi iparról. Csatolva dijszabás egy és két lovas bérkocsikról.

182. 1891. bkgy. sz.
10,270.

A kocsizás és lovaglás tárgyában.

183. 1892. bkgy. sz.
9873.

Trágya, hó és üzleti hulladékok lerakó helyeinek kijelölése és kezelése tárgyában.

38. 1892. sz.
2323.

Az éneklő madaraknak vadászaton kívül való megóvása tárgyában.

134. 1893. bkgy. sz.
2486.

A Debreczen sz. kir. város törvényhatóság területén levő Homok- és Csapókertekre nézve.

170. 1893. bkgy. sz.
10,653.

Az építő anyagok méreteit megállapító rendszabályok Debreczen sz. kir. város területére.

92. 1893. bkgy. sz.
5192. A szállóragya ellen való védekezésről.
31. 1894. sz.
1685. A Debreczen városi közbúgóhid használatáról, továbbá a husvágásról és husmérésről. Csatolva: Szolgálati utasítás a közbúgóhid részére 6735—1894 és Házirend 6735—1894. t. sz.
1894. sz.
6170. Szab. kir. Debreczen város rendőrségének szolgálati szabályzata.
1894. sz.
3555. Szolgálati utasítás a kórházi biztosok részére.
ad. 6170.
1894. sz.
- Órségi szolgálati utasítás sz. kir. Debreczen város rendőrsége részére. Csatolva ad. 6170—1894. sz. Szabad kir. Debreczen város rendőrségének szolgálati szabályzata.
143. 1893. sz.
8547. A szegényügy rendezéséről.
72. 1894. sz.
4528. A gyalogjáróknak rongálástól megóvása tárgyában.
192. 1894. sz.
10,505. A színházak tűzbiztonsága tárgyában.
287. 1896. sz.
12,438. Nyugdíjszabályzat.
48. sz.
1895. Az ondódi ujosztású földek és az ebes-, szepes-, hegyes-, elep-puszták birtokosaiból alakult gazdaságok szervezeti szabályzata számára a közgyűlés megerősített.
44. 1895. sz.
2661. A fogadó (szállásadás) vendéglő, kávéház és kávémérési iparokról.
26. 1896. sz.
1229. A városi egységes borfogyasztási illeték tárgyában.
45. 1897. sz.
3128. A korcsmákról, sörházakról és pálinkamérésekről.
46. 1897. sz.
3127. A féláru menőjegy váltására jogosító arcképes évi igazolványnak a hivatalos kiküldetések alkalmával való kötelező használata tárgyában.
110. 1897. bkgy. sz.
5730. A nyilvános vigalmak, mutatóanyagok, előadások rendezése tárgyában.
265. 1897. bkgy. sz.
12,548. Az ebtartásról, valamint az ebdüh kifejlődésének és továbbterjedésének lehető meggátlása tárgyában.
19. 1898. bkgy. sz.
811. Debreczen sz. kir. város borellenőrző bizottságának szervezeti szabályzata és ügyrendje.
111. 1886. sz.
4601. Építési rendszabályok. Csatolva: 285—12,763—1897. sz. Építési rendszabályok kiegészítése.
160. 1897. bkgy. sz.
8006. Debreczen sz. kir. város szabályozandó területe határának megállapítása.
121. 1898. bkgy. sz.
5402. Debreczen sz. kir. város **szépítési és kisajátítási** alap létesítése és kezelése tárgyában.
120. 1898. bkgy. sz.
5426. Debreczen sz. kir. város határában a tulajdonos személyében bekövetkezett változás alá esett ingatlanok telekkönyvi átírásáért fizetendő városi átírási díj tárgyában. Csatolva módosítás és az új meghosszabbítás.
243. 1898. sz.
12,268. Debreczen sz. kir. város tereinek és utcáinak újra elnevezése, valamint az új házszámozás tárgyában.
56. 1899. bkgy. sz.
3870. Az éjjeli szállásadásról.
52. 1906. bkgy. sz.
3995. A város területén fogyasztott bor és égetett szeszes italok után fizetendő városi bor, illetve szeszfogyasztási adópótlék kivetése, beszedése és ellenőrzése tárgyában.
259. 1899. bkgy. sz.
12,074. Debreczen sz. kir. város határához tartozó földbirtokok határának jelzése tárgyában.
140. 1902. bkgy. sz.
8366. Debreczen sz. kir. város világítási-vállalatának üzleti szabályzata. Csatolva: függelék 1907.
200. 1903. bkgy. sz.
3742. Debreczen sz. kir. város vagyonleltára egybeállításánál és nyilvántartásánál követendő eljárásról.
313. 1903. bkgy. sz.
16,401. A vásárok és nyílt piacok tartása tárgyában. Csatolva: piaci helypénzszabályzat.
60. 1906. sz.
3981. Utasítás a kórház alkalmazottainak teendőire, a házfegyelem és rendőrségre, a haláleseteknél való eljárásra és a betegek házirendjére vonatkozólag. Csatolva:
326. 1905. sz. A kórház alapszabályai.
26. 1897. bkgy. sz.
1909. Szabályzat a vidéki hus behozatala, valamint annak és a helybeli nem iparosok által vágott állatok husának elárulására vonatkozólag.
- A hordár vagy bérszolgáiparról.
- Debreczen sz. kir. város törvényhatósági utmestereinek szolgálati viszonyairól, minősítéséről és hivatalos teendőiről.
- Debreczen sz. kir. város alkalmazásban levő utkaparói intézményről, az utkaparók szolgálati viszonyairól, minősítéséről stb.
- Az általános iparos tanonciskola szervezete.
- A Debreczen sz. kir. város állandó népnevelési bizottság szervezetéről.
265. 1904. bkgy. sz.
14,470. A városi könyvnyomda külön kezeléséről.
311. 1905. bkgy. sz.
11,784. Az állatok védelméről.
328. 1905. bkgy. sz.
16,328. Kövezetvám díjszabás. Csatolva Engedélyokirat szövege.
1907. Debreczen sz. kir. város szabályzata.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság f. hónap 25-én ülést tartott Király Gyula tanácsnok elnökletével. Az ülésen a következő ügyeket intézték el:

A város tulajdonát képező Bokorhegy földet a bizottság javasolja eladni egytagban 24,000 koronáért. A határozatot szavazattöbbséggel hozták

és mi azt hisszük, hogy a közgyűlés többsége nem fogja megszavazni az eladást, mert valóban sokkal helyesebb az eladásnál ezen területnek erdősítése.

Horváth Mihály és neje gólya-utcai házukat 17.000 koronáért eladnák a városnak. Mivel ezen telekre utcarendezés tekintetéből szükség lesz, helyesnek tartjuk a jog- és pénzügyi bizottság azon javaslatát, mellyel pártolja a megvételt.

Annál kevésbé tartjuk szerencsés gondolatnak a cselédszerző-intézetek szaporítását, mert nagy tévedés azt hinni, hogy ez a szaporítás a cseléd mizérián segíteni fog. Ezen csakis a cselédtörvény módosítása segíthet és a Mucsára való piaci cselédfogadás végleges beszüntetése. Ne szaporítsuk a cselédszerző intézeteket, hanem az intézetek azon legyenek, hogy alkalmas és tisztességes cselédeket állítsanak el.

Az „Adria“ halkonzervgyár 10 évi községi adómentességet és kövezetvám elengedést kér a várostól és ezzel szemben felajánl a városnak önköltségi árban néhány mázsa halat. A bizottság — igen helyesen — a kedvezményeket megadni javasolja, amit meg is érdemel a vállalat, mert konzervei már is nagy keresletnek örvendenek és a vállalat sok munkás kezét foglalkoztat.

A római katolikus egyházi bizottság azon kéréssel fordult a városhoz, hogy az elhunyt Wolafka Nándor dr. püspök nevére létesítendő ösztöndíj alapítványhoz járuljon valamelyes öszszeggel. A bizottság a hozzájárulást nem javasolja a közgyűlésnek.

Szeged sz. kir. város megkereste városunkat, hogy ne vegye igénybe a katonai zenekarokat a Gotterhalte császári himnusz miatt. A bizottság Szeged átiratát pártolni javasolja.

Nemrég az állam kezelésébe mentek át a vármegyei pénztárak és számvevőségek: Győr sz. kir. város azt javasolja az országgyűléshez intézett feliratában, hogy ezek állítsassanak vissza. A bizottság Győr sz. kir. város feliratát hasonló szellemben pártolni javasolja.

Megemlítjük itt, hogy a bizottság ülésén az elnökön kívül jelen voltak: Márk Endre, Tüdős János dr., Juhász Ignác, Komlóssy Arthur, ifj. Schwartz Vilmos, Rickl Antal, Aczél Géza, Beregi Nagy Sándor, Sinka Sándor, Márton Imre és mint előadó Varga Károly, tehát azok, akik bizottsági tagságuknál nemcsak jogait, hanem kötelességeit is lelkiismeretesen, igen sokszor magán ügyeik félretevésével teljesítik.

Hírek.

— **Személyi hir.** Kovács József polgármester és tanács több tagja a héten Budapestre utaztak fontos városi ügyek elintézése céljából.

— **A műtárlat megnyilt.** A Nemzeti Szalon képiállítása f. hónap 28-ikán nyilt meg a városháza nagytermében. A nemzeti Salon képviseletében Déry Béla titkár beszélt, melyre Tikos Sándor dr. főorvos a műpártoló egyesület elnöke válaszolt szép beszédben. A kiállítás december 10-ig lesz nyitva.

— **A gyufagyár megalakulása.** A debreczeni gyufagyár részvénytársaság megalakult. Elnök lett Degenfeld József gróf, alelnökök Márk Endre és Hochfelder Jakab.

— **Gyászrovat.** Mély részvétet keltett városunkban Kerekes Gézáné úrasszony halála. Temetése osztatlan részvét mellett ment végbe f. hónap 27-ikén. Legyen áldás emlékezetén, elhagyott szeretettének pedig adjon a Mindenható a nehéz órákban vigasztalást.

— **Az országos munkásbetegsegélyző pénztár.** Az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907. évi XIX. törvénycikk 99. §-a alapján vasárnap délelőtt 12 órakor megalakult Budapesten az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár. Az alakuló közgyűlés az új városháza közgyűlési termében volt, amely zsufolásig megtelt az igazolt küldöttekkel.

Az alakuló közgyűlésen Debreczenből három munkaadó és három munkás kiküldött jelent meg. A mesterek részéről Tóth Kálmán szabó, Nagy Béla keztyűgyáros, Dávidházy Kálmán könyvkötő, míg a munkások részéről Borsi Imre, Laboncz András és Pál János voltak ott.

— **Szállítók figyelmébe.** A máv. igazgatósága jelenti, hogy áru- és kocsitörődés folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, a kereskedelemügyi miniszter engedélyével, az érvényben levő szabályzatszerű szállítási póthatáridőkön kívül úgy a bel-, mint a nemzetközi forgalomban november hó 22-től kezdve a máv. vonalak és a kezelésük alatt levő magánvasutak állomásain feladásra kerülő, azokra megérkező, valamint vonalainkat és a kezelésünk alatt levő vasuti vonalakat átmenetben érintő teherárúkra (élőállatok és gyorsan romló áruk kivételével) visszavonásig, még további 3 napi időleges szállítási póthatáridő fog számíttatni. Fiuméba helybe és átmeneti rendeltetéssel folyó évi október hó 20-tól kezdve megérkező teherárú részére a folyó évi október hónapban hirdetett 5 napi szállítási póthatáridő változatlanul érvényben marad, az itt hirdetett 3 napi szállítási póthatáridő azonban Fiuméba rendelt árukra ki nem terjed.

— **Rendelet a szeszes italok kimérésével foglalkozó üzlettulajdonosok részére.** A folyó év utolsó negyedében városunkban járványszerűleg fellépett és szörványosan folytonosan mutatózó hasi hagymáz, vörheny és másféle fertőző betegségek lehető meggátlása érdekében felhívom Cimet, miszerint üzleti helyiségét folytonosan a legtisztább állapotban tartsa, a közönség részére kiszolgáltató sör s általában mindenféle szeszes italokat, minden alkalommal egészen tiszta poharakkal adja ki.

A poharakra le- és kiöblítésére, kimosására pedig és kizárólag csapból eresztett tiszta, friss vizet használjon; általában a közegészség s köztisztaság folytonos fentartása érdekében, a legmeszebb menő intézkedéseket tegye meg, mert ellenesetben szigorúan büntetni fogom, ismétlés esetén pedig italmérési engedélyének bevonása iránt a szükséges lépéseket megtenni nem kések.

Miről Cimet jelen rendeletem kézbesítésével s azon hozzáadással értesitem, hogy a mai naptól fogva üzleti helyiségét rendőrorvosilag fogom megvizsgáltatni.

Egyben megbízom a belvárosi rendőrkapitányságot, hogy az összes vendéglő, kávéház és bormérések, általában mindenféle, a szeszes italok kimérésére szolgáló üzlethelyiségeket gyakori vizsgálat tárgyává tegye s a fenti rendeletem ellen vétőket hozzám kivétel nélkül azonnal jelentse be.

Debreczen, 1907 november 20.

Végh Gyula,
rendőrfőkapitány.

— **A debreczeni Kereskedelmi [Csarnok vasárnap délután 2 órakor tartotta Kernhoffer József elnöklete alatt, a tagok élénk érdeklődése mellett ez idei közgyűlését. Elnök üdvözlővén a szép számban megjelent tagokat, a közgyűlést megnyitotta, a jegyzőkönyv vezetésére dr. Weinberger Sándor titkárt, a hitelesítésre pedig Koncz Lajos és Hajdu Imre urakat kérte fel. A szavazatszedő bizottság tagjaiul Hollender József, Bodnár**

Géza és Raich Viktor urak, jövő évi számvizsgálóul Áron Jenő, dr. Balázs Bertalan és Jónás Mór urak választattak meg. Ezután dr. Weinberger Sándor titkár az évi jelentést olvassa fel, mit a közgyűlés tudomásul vett és elfogadott. Ezután az alapszabályszerűleg kilépő választmányi tagok helyei töltettek be. Megválasztottak Frigyesi Jenő, Gaszner Géza, Gebauer Károly, Hollender József, Lukács Ármin, Fisch Lajos, Ungár Albert, Reichmann Ármin, Wilhelms Emil, Gyémánt Samu, Kandel Ferenc, Rosenfeld Salamon, Ormódy Lajos, dr. Popper Mór.

— Az egri káptalan a városnak. A székeskáptalan a város káros kérelmére 1.200.000 korona kölcsönt adott Eger városának igen kedvező feltételekkel. A város ezt az összeget az eger—putnoki vasutra, a villamos telep megváltására s az utak javítására fordítja. A városi közgyűlés köszönetet szavazott a káptalannak, amely zavaros pénzügyi helyzetéből kiszabadította.

— A közigazgatási bíróság döntése vámügyben. Jelentetük, hogy a magyar királyi közigazgatási bíróság egyik osztályülésén dönteni fog a következő kérdéstről: Ut- vagy kövezetvámnak oly módon engedelmzett gyakorlása esetén, hogy a vám valamely meghatározott vasuti állomáson fel- és leadott mindennemű gyors- és teheráruszállítmány után szedessék, szedhető-e a vám az olyan föladott áru után, amely a vasuti állomásra föladás végett iparvágányon szállítatik, valamint az olyan leadott áru után, amely a vasuti állomásról iparvágányon szállítatik el és az iparvágány a vámtárgyat tevő utat vagy utcát csupán keresztezi? A Budapesti Tudósító értesülése szerint a közigazgatási bíróság általános közigazgatási osztálya a minap tartott osztályülésében úgy határozott, hogy a kérdésben körülírt esetekben a vám nem szedhető.

— A vármegyei tisztújítás. Hajdu vármegye erősen készül a tisztújításra. A vármegyei függetlenségi párt f. hó 25-én népes ülést tartott, melyen a jelöléseket megejtették. A választmány az eddigi tisztviselőket jelölte, kivéve Czeglédy Mihály dr. főügyészt, kinek helyét Wessprémy Istvánnal, a hajduvármegyei függetlenségi párt elnökével kívánják betölteni.

— Tanítók fizetésekiegészítése. A nem állami elemi isk. tanítók részére az 1907. évi XXVII. t.-c. által biztosított fizetés és korpótlék kiegészítési államsegély engedélyezését célzó kérvényeknek helyes megszövegezése és a szükséges okmányokkal való felszerelése utmutatójául »Államsegély Kérvény és Mellékletei« címmel Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi igazgató-tanító egy instruktív jellegű, értékes és minden esetben igen előnyösen használható tájékoztató füzetet szerkesztett és adott ki.

Ismerteti ebben az államsegély kérvény alaki kellékeit, a kérvényezés eseteit, a csatolandó okmányok kiállításai és mellékelési módozatait, ad kérvény mintákat közli, a beszerzendő tanszerek és butorok hivatalos jegyzékét a lakbérosztályba sorozott helységek névsorát s csatolja egyúttal e füzethez a helyi adatokkal kitöltendő kérvény melléklési nyomtatvány-ürlapokat is. Ára 2 korona.

Melegen ajánlom az érdekelt iskolaszékek és tanítók figyelmébe Gyerkes Mihálynak úgy ezen most megjelent utmutatóját, mint az évi tanmenetek bármilyen tanterv szerint tantárgyankénti beosztására szolgáló »Részletes Tantervnyomtatvány«, valamint az évi anyagnak osztályonkénti beosztására szolgáló, miniszterileg engedélyezett »Tananyag beosztási nyomtatvány« füzetét. Megrendelhető (a 6 vagy 5 együttes osztály számára 2 K, 4. oszt. számára 1'80 K, 3. oszt. számára 1'60 K, 2. oszt. számára 1'40 K, 1. oszt. számára 1 K előleges beküldése mellett). Gyerkes Mihály igazgató-tanítónál Székelyudvarhely. Chalupka Rezső, kir. tanfelügyelői tollnok.

Szerkesztői üzenetek.

M. M. Hódmezővásárhely. Szives ígéreted teljesítését bizalommal várom, mert nagy szükségem volna becses munkádra.

F. Szatmár. Valamelyes közérdekű cikkelyt szívesen vennék.

Sz. Helyben. A legelső üzenet önnek kérdésére is válasz. Köszönöm, hogy mint nem tisztviselő is érdeklődik jövőnk iránt. Ha minden bizottsági tag így gondolkoznék, akkor megszűnnének a jogos panaszok.

W. Szepesbela. Üdvözlés és a megemlékezésért köszönet.

Olvasó. Kolozsvár. Az elismerő szavakat köszönöm. Mikor látnak napvilágot egy önálló kötetben? — nem tudom megmondani. A másik munkából egy példányt postára tettem.

33.789.
1907. sz.

M. kir. államvasutak üzemeltetősége Debreczenben.

Pályázati hirdetemény.

A magyar királyi államvasutak debreczeni üzemeltetősége a vonalai részére az 1908. évben szükséges pályafentartási faanyag szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1908. évben körülbelül az alább kitüntetett mennyiség lesz szükséges:

Erdei fenyő deszka	1'5 m ³
Jegenye " "	205'0 "
Luc " "	17'0 "
Szélmentsellen jegenye fenyő deszka	118'0 "
Faragott erdei fenyőfa	4'3 "
Faragott jegenye fenyőfa 12 m. hosszíg	235'0 "
" tölgyfa 4 m. "	242'0 "
" " 4-7 m. "	180'0 "
" " 7-9 m. "	1'0 "
Vágott lécs tölgyfából	10556'0 "
" " puhafából	91594'0 "
Kerítési oszlop tölgyfából 250-18 cm.	1804'0 drb
" " " 250-20 "	200'0 "
Távirda oszlop 6-5 m. h. tölgyfából	350'0 "
" " 8 m. h. "	100'0 "
" " 8 m. h. fenyőfából	150'0 "
köszénkátránnyal telítve	50'0 "
Távirda oszlop 10 m. h. fenyőfából	196'0 m ³
Jegenye fenyőfa palló	10'0 "
Luc " "	165'0 "
Tölgyfa " "	10'0 "
Kemény szálfá " "	128'0 "
Puha szálfá " "	

Az 1908. évre szükséges faneműek ugyanazon év április hó végéig szállítandók be.

Az üzemeltetőség fentartja magának a jogot, hogy az 1908. évre történő megrendelés alkalmával a tájékoztató szolgáló fenti mennyiségnél, illetőleg a méretjegyzékben felsorolt fáknál 10%-al többet is rendelhessen.

A pályázati feltételek alapján szerkesztett ajánlatok legkésőbb 1907. évi december hó 10-én déli 12 óráig nyújtandók be a debreczeni üzemeltetőség I. osztályához, a bánatpénz pedig 1907. év december hó 9-én déli 12 óráig teendő le nevezett üzemeltetőség gyűjtőpénztáránál.

A pályázati feltételek és méretjegyzék minden üzemeltetőségnél megtekinthetők és a debreczeni üzemeltetőségnél díjtalanul kapható.

A szállítási feltételek, ugymint az általános szállítási feltételek és a pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek minden üzemeltetőségnél megtekinthetők és készpénzfizetés mellett az igazgatóság nyomtatványtárából megszerezhetők. (Andrássy-ut 73-75.)

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá azok, amelyek elkésve érkeznek, vagy távirati uton tételnek és amelyekre nézve bánatpénz nem tétel, figyelembe nem fognak vétetni.

Magy. kir. államvasutak
üzemeltetősége Debreczen.

(Utánnomás nem díjaztatik.)